

Hirdetési feltételek:
 Egyszerre 4 fr.
 Fél évre 3 fr.
 Évesre 6 fr. 50 kr.
 Hirdetési hely, csopán a kiadó hivatalban B.-Gyarmaton.
 A lap szelvényeire és a nyilvántartás vezetésére minden kiadónak a szerkesztőnek be kell mutatnia.

NÓGRÁDI LAPOK

Hirdetési díja:
 Öt hasábos petit sor 5 kr.
 Dályeg minden betűtárával 30 kr.
 Nyitni tér gumóval sora 20 kr.
 Hirdetéseket felvétel a kiadó. Nagyobb és többeszeri hirdetések jutányosan eszközöltek.
 Előfizetési pénsek, reklámok és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

B.-Gyarmat 1874. aug. 20.

Hasánk a modern állami fejlődés koráinak él.

Nem csoda tehát, ha törvény törvényre halmoztatik; a közügyek vezetése és az igazság megvalósítása körül mégis naponként nagyobb nevelések és kötelességek merülnek fel.

A sok új törvény közt ott van a közigazgatási törvénykönyvről elválasztó törvény, mely mint sok más törvényünk, úgy ez is létezésén az új közegek eljárásának és viszonyának részletes szabályozása nélkül lépve életbe, a bíróságok eljárása úgy tűnik fel egymással szemben, mintha mindegyik más-más ország törvényei szerint járna el tisztán.

Mellőzve ezuttal minden más ügyek állását, figyelmünket a közigazgatásra fordítjuk, mint a melynek gyakorlati szervezetéből úgy politikai, mint társadalmi tekintetben igen sok függ.

Napjainkban úgy a harcmezőn, mint az összes anyagi és szellemi érdekek terén, csak ez állam képes sikerrel versenyezni, melynek közigazgatása mind a társadalmi, mind a politikai igényeknek megfelel.

Fájdalom, mi magyarok igen hátra vagyunk a tekintetben is.

Tagadhatlan, hogy az alkotmányjogunk kifejtése körül, mely a közigazgatás egyik ágát képezi, nemzetünk páratlan buzgalmat lel a világtörténelomben. A magyar sok, igen sok áldozatot hozott a multban a politikai szabadságért.

A közjog másik ága, a közigazgatási jog iránt ellenben, egyáltalán nem látszott nagy érdeklődéssel bírni.

Mot azonban itt az idő, hogy szakítsunk a régi rozg patriarchális közigazgatási rendszerrel. A közigazgatásnak roppant fontos szerepe van a jövőben. Igaz, hogy a küdelem erős, de az eredmény annál erősebb lesz.

Az ösök vénket hullatták a politikai szabadságért, mi pedig verjeitünket hullasuk a közügyért, nehogy elveszítjük azt az érdemet is, amelyet óacink a politikai és egyéni szabadság küzdésében nyertek.

A közigazgatás fontosságát belátta a törvényhozás is, s ki is terjesztette rá figyelmét életbe léptetett törvényei és kormányrendeletai által. De mit ér a törvény hatálya, ha az alapos szakismeret hiányában, nem képes az illető közeg életet, szellemet önteni abba? És az csak akkor fog megváltozni, ha a közigazgatási szakképesítéssel nemcsak

a főbb, hanem a népeknaponként érintkező alsóbb rendű tisztviselők is hírt fognak.

Örömmel kell elismerünk, hogy napjainkban már a közigazgatás mint szaktudomány, kellően méltányoltatik.

A közigazgatás mint szaktudomány két szempontból érdemei figyelmet és méltányolást; elméleti és gyakorlati szempontból.

Azt mondják sokan, hogy az elmélet és gyakorlat semmi téren sincs oly nagy ellentétben egymással, mint épen a közigazgatási téren, és hogy vannak kitünő közigazgatási tekintélyek, akik jogot sohasem hallgattak. Ha csak egy uradalom igazgatásáról, nem pedig államról volna szó, igazuk volna a fentebbi elvek felállításának. A gazdálkodásból elég bizonyos ügyesség, amit a gyakorlat is megadhat. Nem így az állami ügyek vezetésénél. Ide magasabb eszmék, tudományos ismeretek szükségesek, melyeknek hiányát a gyakorlat sohasem pótolhatja. A közigazgatásjog nem mesterség, hanem tudomány.

Igaz, hogy az elméleti tanulmány után a gyakorlat sehol sem oly lényeges, mint a jogtudomány közigazgatási ágában. A közigazgatási közeg teendője igen sok esetben nincs és nem is lehet oly szabatosan körvonalozva, mint például a bírósá. A józan tapasztalatnak, egyéni felfogásnak igen tág tér nyílik a közigazgatási ügyekben, melyeket az elmélet legföljebb előkészíthet.

Minthogy tehát az elmélet és gyakorlat, a jog és államtudományok egyetlen ágában sincs oly szoros összeköttetésben, mint a közigazgatási jogban; nagyon természetes, hogy a jó közigazgatásnak lényeges feltétele a közigazgatási jogtudomány ismerése és bírása.

Elméleti tekintetben már oddig is jelentékeny lépések törtettek; a multhoz képest a haladás nagy. A jogi akadémiákon mindennap nagyobb súly fektetetik a közigazgatási és pénzügyi jogra.

Az elmélet mellett azonban szükséges, hogy a gyakorlati oldal is elismerésben részesüljön; szükséges, hogy a gyakorlati államvizsgálatok behozassanak annál is inkább, mint hogy gyakorlati jártasság nélkül jó közigazgatási tisztviselőt gondolni sem lehet.

Mikor fog ez nálunk életbe lépni? Az a jövő titka. Jó közigazgatásról azonban addig ne is álmodjunk.

Az alispán mint tanfelügyelő.

Kovács megye dicsekedhetik közigazgatása által oly tökéletes és farradhatlan alispánnal, mint Nógrád. A közjog másik részének, a közigazgatási jognak fejletlen állapota más törvényhatóságokban annyi jogcollizión, annyi habozásra s ebből következő annyi hátramaradásra voltgált anyagot, hogy a nemzet geniusából kifolyó önkormányzati jog felett már-már kétségbe esni látszának. Nem így nálunk. Egy bölcs tapasztalt, tevékeny vezérlet alatta a gordiusi csomót minden megfeszítés nélkül oldatnak meg.

Ami alispánunk a közigazgatás nyomasztó terhei mellett a szellemi műveltség fejlesztése körül is érezhető farradhatlan tevékenységét. Alighogy meglett állapotva azon eszme, hogy Nógrádmegyének felelő polgári iskolára van szükség; számos teendői közepette ő érezte magát hivatva ezen eszme keresztülvitelére. Megis mozzgat minden követ, hogy ezen szent eszét életet nyerjen.

Közöljük itt válaszáat, melyet B.-Gyarmat városának határozatára vonatkozólag rögtön megírt, s melyben gyors tevékenységének oly szép példáját mutatja:

A b.-gyarmati felelő tanoda ügyében folyó évi 5332. az előki, valamint tanfelügyelő úr ó nagysága átiratának együttes tárgyalása folytán, B.-Gyarmat városa képviselői által hozott határozatot véve, ezen ügy sürgőssége tekintetéből a tiétek további fejlesztése érdekében azennel intézkedik.

A város határozatában, törvényhatóság iránt kifejezett azon bizalom nyilvánulását, mely szerint a képviselet, ezen ügy sikeres megoldásához a megye pártfogó támogatásának a közigazgatásunk tekintetében, azt kikéri, azívesen veszem, valamint ezen felhívás kifolyásának tulajdonhatóság, személyemet megistatoló elkötelezést, habár féltelenesen, háttám kifejezése mellett leginkább azért fogadom el, hogy ezen mellékes kérdés miatt ez ügy veszteséget ne okozzon. Minél fogra ily minőségben:

Nem mellőzhetem elismerésem kifejezését a felelő, hogy B.-Gyarmat városa, mint testület, kitünő jelet adta külsőt határozatában foglalt ajánlása által annak, miszerint egy felelő ipartanodának fontosságát felfogva, annak kabeleiben a létezését komolyan kívánja.

A megye ajánlata egy most már B.-Gyarmat városát is, határozott tetteiben nyervén kifejezést, s hasonlóan fogván várt legközelebb kétségkívül a nemzeti intézet ajánlata is, ezekben az első kezdeményezés alapját letéve látom.

A nagyméltóságú köröktatási miniszteriumnak 1872. december 11-én 32060. sz. n. leiratára hivatkozással és felemlítésével az előbbi átiratomban is foglalt azon kitételeket, miszerint a küllében is igen nagy szükségét igénylő iskolához immár meglevő alapokon az épület falait emelni, kiválólag a gyarmati egyes polgárok költsége, mely, jo-

gon van binni, hogy a polgárok ezen kötelességet fényesen teljesítendik, mi hogy egy legyen, a községnek reméli és ártárja.

A város 2 nagybirtokosa, egy mint gr. Zichy Károly öméltsége, mint a család legidősebbje és gr. Forgács Antal ó nagyméltósága ajánlatuk által a halás felkutatásán, e részben kadrozó vállaz reményét táplálom, a teher oroszlan része azonban az egyes polgárookra néz, a polgárok áldozatkészsége fogja gyakorolni a döntő befolyást a tanoda léte vagy nem léte felett.

Hogy a tanodának ezen lényegesen fontos része iránt mielőbb biztos tájakonost nyerhessünk, s e képen az ajánlatok és adakozások mennyiségét, határozott tettelekben kifejezve, a nagyméltóságú miniszteriumnak e részben szabatos és kielégítő feltérjezést tettehessek, s a terület, építés, esetleg épület szerzés terve, költségvetése abbas mereten készíttethessék;

Folyó hó 31-nek déltáji fél 5 órájára a megyeházi kisteremben tartandó tanácskozásnyra határidőt tűzni jónak látam, a végett, hogy ezen tanácskozásnyban az egyeseknek akár adakozások, akár alapítványok tettelekben mi módon legcélszerűbb? és méltányosan megfellelő mértékben miképp eszközölendó igénybe vétele? megbeszélhetvén, megalapítottatik.

Mely alkalomra a városi határozatban kiküldött, e megnevezett tagokat, valamint a vállás felokozást lelkészeti szivesen utóvárvazokon felül Kacskovics Károly, Szentiványi Ferenc, Csémicsky Károly, Sándor Károly, Huszár László és Madách Károly urakat felkérem, biztos reményrel annak, hogy mindannyian, midőn megyénk ezen vidékén, egy égető szükségnek elismerté kiemlévelő dősi csarnok kérdéseket immár keszterőre kerül. — Jelzett helyen és időben megjelenve kézzelgőli teljesítendik köremléte deükkkel polgári és házaspári költségeket.

Mely intézkedésről Fráter Pál kir. tanácsos a tanfelügyelő úr ó nagysága is értesítendő azon kértessel, hogy a tanácskozásnyban megjelenni, s annak eredményét bölcs tanácsával elősegíteni méltóztaték.

Kelt B.-Gyarmat 1874. évi augusztus 17. Veres Pál u. k. alispán.

Losonczy levél.

Augusztus 21.

Városunkban néhány nap óta szokatlanszerűen élénk az utczák, az utcákon és közeleken kisebb-nagyobb csoportokban rajnik az ősi fegyvergyakorlatra egyesereglettek tarka legiója. Több mint háromszáz "történelkes" rojja le az idén a polgári közelek legnehezebbikét. A társadalom minden belátlya képviselve van a egyező órád az általános hadkötelezettség amalgalmaso hatása alatt. Úgyvél és iparos, tisztviselő és tanácsos, földbirtokos és naprafűző, kereskedő és gyári munkás oda hagyva háttát, napi munkáját, foglalkozását, kényelmét, családját, bölcs megadással hajlik meg az ellenmondást nem tűrő katonai parancsotól. A kőrültségek falvakrak is jutott a fennebbi számból, ők is részesttek a "bekevertélyezés" szerecséjében. Meglátszott az istvánapi furdó mulatságon is, — mely más években is élték szokott lenni, — hogy Losonczon sok a vendég. Egész karavánok siettek e kellemes kirándulási helyre, s allg volt elégséges szabad tér a sokaság befogadására s boldognak érezté magát, k-

helyet kapott a keresztet vált szialoknál. A szabok egy része csakhamar táncra perdült s csak a késő esti órákban kezdtek omlani a virágok térszága. — Nem tesznek olyan leveles díszeteket, ha fel nem említenék, hogy király ő feltehetően szilveszter napján Louvenon is lehetett ünnepélyességgel tartottak meg. A kath. istentiszteletet a katonai tisztikar teljes számmal jelent meg, ez alkalmi a megyei, városi, törvénykezési stb. tisztviselőik is képviselték voltak, a mintegy 300 főre rugó tényleges szilveszterben levő katonaság teljes díszben foglalt állás a templom előtti téren s becsülettel vélt ügyességet tanúsított a díszlőrészeknél. — Még is sokan talán a nagy mérvű megmozgást, a most ó bocsát rajt korbélyok a kolonári országos dalártnépegyre, bura 25—30 dalárdátog készült. Sok sikert kívánunk a örülünk, hogy a dalgyűjtés rövid fennállás dacára is szép haladásra mutatott törekvéseket tanúsít. Sokan rándultak Besztercebánya a történetírők gyűléseire. Egyéb-kélt társadalmi életünk csak a régi körkörülatában dőzög. Színészeink is vannak pár hét óta, de az utolsó néhány előadást kivéve sem nagy pártolásban részesültek, egyrészt Louvenon mindennek van inkább publikuma, mint a színházunk, sokat lehetne ennek okát felhozni, de elég legyen megemlíteni menetségünkre, hogy az a család nem épen alkalmas teremben arató nagy bőség, s azon körülmény, hogy városunk sem díszeskedhetik oly szép bolygókorzóval, mely, mint például tudomásom szerint H. Gyarmaton, hatalmas vonzerők akorolhatos az indolens férfi világra — oka leginkább a lanyha részvétnek. Reméljük, hogy a városunkban néhány belet időző nagy számú fiatalok színesretekre szebb napokat derítsenek.

Az új mérték- és súlyrendszer.

Ha körültekintünk a nagy mindenség ékes templomában; ha a természet rendjét némiképp felgömbölként tárgyává tesszük: önkén talonál le azon szilárd meggyőződésre jutunk, miszerint mindentől folytonos változás uralkodik a csak egyben van állandóság, és ez a változandóság. Hogy mennyire áll ezen elv, azt talán felesleges részletes fejtegetésünk. Vessünk csak főtó piktantát az emberiség történelmére, és ott számtalan csodás akadunk, mely állásunk helyes rólát ismerje. Az emberiség kész, terem rajt a nagyot s talán azért, hogy ezen ki-virott szellemi nagysága, mint az idők vi-monyai folytán később csekélynek feltűn, egy más század által teljesen megsemmisít-

tessek. — Két erő működik minden szilveszterben a két erő: az újító és romboló erő. melyek azonban egymással harmónikus összhangzatban kell, hogy legyenek! Hivatás ennek folytán minden századnak, hogy eme két erő közülről kiderüljön által minden díszőbb eredményeket létesítsen. Semmisítő meg a múlt koraszakok téren s az uralgó korrellemnek meg nem felelő intérményeket, de csak azért, hogy újító ereje által helyükbe a jelen kor igényeit teljes mértékben kielégítő eszközök teremtesse. — A század romboló és újító ereje jelenben legnemesebbükben nyilvánul a mértekek rendszeresítésénél. — Rég érezték az emberiség ama terheit, melyek alaktalan rendszeren mértékek miatt évszázadokon keresztül nyugótt; rég érezték azon nehézségeket, melyek a különböző, száz- és százakra menő mértékek sokasága miatt a köznekedés terén felmerültek. A nemek és szilveszterben oszmékekert oly lelkesülten küzdő századunk egyik fő feladatának tartja e nevelésügyekbe a lehető leggyorsabban segíteni. Általánosítani a mértékeket, valamint magán a természetben alapuló mértékegységet venni fel, ez volt a vadér eszme. A természetben alapuló mértékegységért már rég küzd az emberiség. Már 1670-ben Mouton francia csillagász a délkelet hozzászám egy másodperces alatti kiterjedést ajánlta mértékegységül. — A világhírű tudós Laplace egy századdal később Mouton elvét felkarolva oly módosítással azonban, hogy ő a föld délkelet negyedének 10 milliómód részét vette fel mértékegységül. — Laplace elve a mértékegységre nézve elfogadottat s most a legfőbb feladat volt a föld délkelet negyedét pontosan kiszámítani, hogy annak alapján maga a mérték egység is pontosan kiszámítható legyen. E végből több francia tudós vállalkozott ily mérésekre. Így Mechain és Delambre 1791-ben a Dünkirchen és Barcellona közti délkeletet mérék meg, míg Biot és Arago a merész egész a Formentera szigetéig kiterjeszték. E két mérések elősegése voltának, hogy azok segítségével a délkelet negyedének hossza kiszámítható legyen. A délkelet negyede, a tett számítások nyomán 5279916 b. 61 vagy 1313.23 o. mtföld. Ennek 10 milliómód része 0.5272216 b. 61 vagy 4.16344 b. láb, véteket tehát mértékegységül és meternékké nevezett. Ezen mértékrendszer a lícs (dekad) számvitelre alapszik. Maga a név: meter, a görög metron szóból vettetik s mely mértéket jelent. A többi osztály is vagy latin vagy görög szavak által fejeztetik ki és pedig a magasabb osztályokra görög, a alacsonyabb osztályokat kifejezésére latin

szavak használtaknak, egy: deka = 10; hekto = száz, kilo = 1000, myria = 10000, mig deci = 1, centi = 0. 01, milli = 0. 001. Miatán miud a latin, miud a görög holt nyelvek, az ok, mely ezen nyelvekből vett elnevezésekre képzettek a tudományos világban, egyedül az vala, hogy így minden nyelvben könnyebben elfogadják az elnevezéseket, mig ha valamilyen előnyvel bírt volna az elnevezés, egy mindenki nemest magának iparkodott volna tulajdonítani az elnevezési jogot vagy legalább is terekedett volna saját nyelvéből vett szavakkal látni el azokat. Lásunk már most a meter rendszeru alapuló egyes mértékeket. A hossz-mérték egységét képezi a meter = 103 b. láb, mely deci =, centi = és milliméterre azaz 0.1, 0.01, és 0.001 méterre oszlik, mely sokszorosai közüli deka (10) és hekto (100) meter címes használhatban, mig a többi utóméretre használtatik így a kilo (1000) meter és a myria (10000) meter. A felület-mértéküel mértékegység a négyzet-meter és alosztályait megkapjuk, ha meter alosztályai elő esen szót négyzet (quadrat) kapcsoljuk, így négyzet deci =, négyzet centi = és négyzet milliméter. Föld-mértéküel a négyzet dekameter, mely a nek is nevezetik, van használhatban s mely 27.804 □ és a négyzet hektometer vagy hectar (100 ar), mely 173 s o. hold. A kilométer egységüel szolgál e két meter, a neki megfelelő al és felosztályait nyeljük, ha a meter megfelelő osztályai elő esen szót: kőh, eszajljuk. A folyadék- és tömértéküel egység a liter, mely nem egyéb, mint egy decimeter hosszúságú, szélességű s magassága kocka, százszorosa a hektoliter, mely a jelenlegi akút és mérőt fogja helyettesíteni, ugyanis egy hectoliter = 1767 akút vagy 1625 mérő. A liter al-osztályai a deci = és centiliter. A súlymértéküel egység a gramm, mely egy kőbecentimeter víz sulya 4° C. és 760 mm. légnyomás mellett. Ennek többszöröse a deca = hekto = és kilogramm, melyek közüli azonban leggyakoribb a kilogramm = 1766 font, vagy 1 ton 25 lat. Hogy tisztább áttekintést szerezhessünk az ép most először mértékekről, az elnevezéseket, azok rövidítéseit, valamint a nekik megfelelő értékeket táblázatos összehalálásban közöljük.

a) Hossz- m é r t é k e k.

Egység:	a meter.
MM = 1 myriameter	= 10000 m. = 145 geogr. mlld., KM. = 1 kilometer = 1000 m. = 0.725 geogr. mlld., HM = 1 hectometer

ter = 100 m. = 62 829 b. 61, DM = 1 decimeter = 10 m. 527 b. 61, m = 1 meter = egység = 3 163 b. láb, dm = 1 decimeter = 0.1 m. = 3 791 b. hős., cm = centimeter = 0.01 m. = 4 596 b. von, mm = 1 millimeter = 0.001 m. = 0.456 b. von.

b) Felület- m é r t é k e k.

Egység: a négyzetmeter.

NégyzetMM	= 1 négyz. myriameter = 100 millió négyz. m. = 1 738 négyz. o. mlld., négyz. KM = 1 négyz. kilometer = 1 millió négyz. m. = 173 773 o. hold, négyz. HM = 1 négyz. hektometer = 10000 négyz. m. = 1 738 p. hold, négyz. decimeter = 100 négyz. m. = 27 804 négyz. b. négyz. m = 1 négyz. meter = 1 négyz. m. = 1001 négyz. láb, négyz. dm = 1 négyz. decimeter = 0.01 négyz. m. = 14 4 négyz. hüv., négyz. cm = 1 négyz. centimeter = 0.0001 négyz. m. = 20 8 négyz. von, négyz. mm = 1 négyz. millimeter = 0.000001 négyz. m. = 0.2 négyz. von.
-----------	---

(Vége köv.)

Politikai szemle.

— A magyar országgyűlés f. hó 14 én tartotta utolsó nyári ülésszakát. Előnk Porczel béla — előbbi jelenléteben bőven szilveszter az ülésszak tartalma alatt a történeteket. — Jelenti ugyanis, hogy időközben lám (meghalt 7) és lemondás (amondott 10) által beállott üresedés, résztint pedig a határóvilek polgarosítása folytán 21 új képviselő választás történt. Beadott ezen ülésszak alatt, interpelláció 148, indítvány 67, határozati javaslat 63, törvényjavaslat 66, ezekből legfeljebb királyi szentesítésével kiváltva kihirdetett 39, szentesítésre vár 3 és a tárgyalás különböző fokain áll 24. A főrendiház vállaltot 60 üzenet, elintéztet 56, tárgyalásra vár 5, u. m. a földaló szabályozásról, a közjegyzőségről, ügyvédi rendtartásról, az öszfértelenségről és a képviselő választásról szóló törvényjavaslak. Törvényhatósági felirat és magno kérsény beadott 1084, elintézellenül maradt 41. A rendes kiadások és bevételek között 7.705,600 frt: rendkívüli, hitel és pórtár művelési kiadások s bevételek között 24 910320 frt. s így összesen 32.705,026 frt. hiány állapítottat meg.

— A calvadoni pótválasztás nem vezetett eredményre, misz hogy a legitimisták külfölvárván a bonapartistáktól, külló jelölt állítottak fel s így a három jelölt közül egyik sem nyert eddig átalános többséget s így alkalmatlan szűkebb választás fog elrendeltetni. Provost de Launay a legfőbb, 21,242.

Ábrándokba . . .

Ábrándokba van merűve lelkem,
Sajnálat csüggenk gondolataim . . .
Mint a kedves szendó gyermek anyja
Jó szilveszter ríngó karjain.

Mint madár a nyiló rózsafára
Ugy száll feléd lelkem égi lény!
Elmerengök bájosággal fénylő
Kék szemednek bűv tekintetű.

Szerelemtől lángzó szívvel állok
Rozmá arezod béjai előtt,
Balsamával forró csókaidnak
Önts beléd még lángolóbb orót.

Hagyd pihenni bollaórtúidnek
Hűs árnyában égő lelkemet,
Mert o szívnek csórnájú kinja, bója
Nem sokára ugys eltemet

AZ ALVAJÁRÓNO.

— NOVELLA. —
írta: St. Szaniszló. — Fordította: Körtvély László

(Folytatás.)

— Tán megkérdezted már a jelenlétől jövődet?
— Igen, megkérdeztem.
— És igazat mondott?
— Még többet is tett. Saját szemekkel láttam jövőmet.
— Lehetetlen.

— Már miért volna az lehetetlen? Miként ítéltet te nyasmiről, amit még nem láttál?
— Ha megkísérteném, megtudná-e mondani, hogy ki vagyok én?
— Mindenesetre.
— Mikébet lehetnek abban részes, hogy saját szememmel láthatassam jövőmet?
— Nagyon egyszerűen. Te, én és nevelőnőm majd ellátogatunk a színtérre.
— Világos nappal, a csöcselék tömegén át?
— Kora reggel megyünk, midőn még kevesen állják körül a színteret.
— És az a prophétán, mindenre megfelel, a mire csak kérdezem?
— Igen, igen és harmadszor igen!
— Tehát valami bozorkányt?
— Valószínűleg.
— Idő?
— Nem idő, még fiatal.
— Rót?
— Meglehetően szépségű.
— És micsoda talajdonképeni foglalkozkodás?
— Vad állatokat szelidít.
— Valódi vad állatok?
— Tigriseket és párdurczokat.
— Ő tehát vásároknra jár?
— Egy nagy képpel földiszított utóban tartózkodik ő, s annak még jászózáran, azt még egy bohóc is éresekedik körülötte.
— Voltál már a vásárokon?
— Igen.
— Ugy én is elmegyek, ha nem lesz édes anyám ellenére.

A szép gyermekek aztán felkeresték a társaságot. Juliette, anyjához fordult — Neheren találod ki édes anyácskám, hogy mit kérnek én téled. Epen most beszélte el Cecilia, hogy Seullsen egy sátorban egy valóságos bozorkányt látható. Szeretnék valamit kérdezni tőle. Megengeded jó mamám?
— Éa kívül akarsz elmenni?
— Ceciliaval és nevelőnőjével.
— Mit szől kogyod ehez? — Kérdé Beuzee asszonyaeg Cecilia anyjától.
— Miért nem engedhetők meg? Most csak az időtáj van kérésben. Mikor szándékozodnak elmenni?
— Kora reggel, midőn kevesen látnak benőlnket.
— Jól van. Holnap reggeli nyolcz óra- kor Johanna és leányom elkísérhetik a kísaszonnyt.
— Kísaszonny — mondá a fiatal ur. Ceciliahoz fordulva — szahadé kérdezem bédárszabó nevet? Én is jöszhatni szeretnék magammak.
Juliette villámgyorsan leejtett zsebkendője után nyult.
— A nevet ugyan nem tudom — válaszolt mosolyogva Cecilia, s legott komolyan folytató: de nagyon könnyen rántálhat. Egyedül áll az a sátor a téren, fölötte egy kőp váz kifeszítve, mely kép egy párdurcot és egy nőt ábrázol. A nő, jobb lábával a párdurc vállára lép, kezével pedig a nyakát tartja.
Fel óra múlva a fiatal ember a legnagyobb csöndben elhagyta Balgancsust.

— Hová lett Ermenon úr? — kérdé Beuzee asszony.
— Epen most láttam őt eltávozni — válaszolt a gróf.
— Valószínűleg vissza fog jönni — szöla Juliette anyja, mert ő megígérte, hogy az estét velünk fogja eltölteni, és most még alig van kilenc óra.
II.
Ermenon Henrik Sentis felé tartott. Hoz percz múlva elérte a vásári piacon. A lárna felleltépp volt. Az ilyen vásároknál leginkább este barsoq a dínom dítom.
A legelői kullófele kolbász illat és más erős szag töltötte be. Sentis nyárpolgárai szokott ügyenlétéggel sétálgattak a zajongó vásári közönség közüli. Kéltönsben totazott nekik a galambos sátor, hol még most in puffogtak a fegyverek.
Henrik a párdurcos képet nagyon könnyen megintlátta. A sátor becséjében szöla zene arról tanácsokdék, hogy a játék már elejét vette.
A fiatal ember gyorsan felsietett a lépőökön, megrállotta a jegyet, mely három szous ha kerűt, aztán belépett a függönyön. Egy fiatal leányka, felső ruhája bárszonyból, az aló sárqa rövid lebegő szoknyáján állott, még föllemelhető fehér alnáz cipőjével egy párdurcnak a nyakára hángott. A vadállat gyáván túrta a győngö né rézéről ezt a megaláztatást. — Ez az erő művészi előadása az utolsó részlet volt a szilveszterésköböl.
A közönség mogalégedve kezdett bazar. felé társogni.

Andert republicanos 19,552 és Fortette legi-
umista 5973 szavazatot kaptak. — Mondják,
hogy a honpartialisák főleg azzal agítáltak,
miszerint a kormány maga segítője elő-
házzal azokéok s hogy nem sokára ismét
visszaállítatik a császárság.

— A spanyol kormány elismerését az
orvos és osztrák magyar kormányokon kívül
már az összes uripal nagy hatalmak hivatalosan ki-
mondották. — A karlisták ismét
buzák fogtak a rablási gyilkolásokhoz: Madrid
és Saragossa körül az osztrákok négy vasúti
hidat, s egy mozdonyt a folyamba dobtak.
— Oroszországban jelentékenyebb vere-
ségeket szerveztek Don Carlos bándái s Moro-
nos számos foglyot és élelmiszert ejtett
székénél.

— Don Carlos amfiteatrumon intézett a
keresztény hatalmakhoz, melyben védelmezni
akarja hadviselésének barbar modorát. Súlyos
kapitány kivéggetéséről a többek közt azt
mondja, hogy minden idegen ki valamelyik
polgárháborúban részt vesz, elveszti ama
jogokat, melyek őt a nemzetközi jog alapján
megilletik. Végül azon reményét fejezi ki,
hogy a hatalmak nem fognak Spanyolország
belső ügyébe avatkozni. — Ezzel egyidejűleg
Don Alfons elrendelte, hogy a köztársasági
kormány összes biveinek ragyona kőműskal-
tassák s hogy minden községre annyiszor
2500 frank bírásg rúvassék, ahány katonát
szolgált a köztársasági hadseregbe, végül
hogy minden fogoly köztársasági katoná-
sá fog lővetni, ki egy hó letofnyasa után is
visszaköti a karlista hadseregbe lépni.

— Friedrich tanár nyilatkozatot tesz,
készen a „Közl. Ztg.”-ban, s kijelenti, hogy a
trienti színt ügyrendet nem a minap elhunyt
Theiner pater, hanem ő, Friedrich, közzölte
a vatikáni színtelen s osztrák ellen-
zék pártjával. Friedrich azt hiszi, hogy
közéletünk a tényállásokat felvilágosítani,
amiről eddig Theiner lebeszélte.

— A brituseli kongresszus az itáni „Nord”
szózat a napokban bezárja üléseit, míg az
„Étoile belge” szerinti a küldöttek meg-
látogatnak résznek fel ezen nem, mivel a
kongresszus összes tartására közel 3000
kiszámla. Ez utóbbi nézetet osztják a berlini
elővitatások is. Emlékeztetünk a kongresszus
megállapodásairól mi sem jut nyilatkozásra.

Vegyes.

Deák Ferenc születéséről Székely Sándor
szemleírói záradékát következő adta:
Tudt hoz fel a „valaki közlönyben”: Deák Ferenc
— köztudomás szerint Zalamegye Sajtór
nevezetű helységben született, de hogy

mily igazonyá demokleia kard függött drága
élete felett, melőlőt világra jött, s azon köz-
lön is? azt alig tudják sokan. Ugyanis hol-
logult anyja nem tudá megzárulni gyermek-
köt. Az őszelböt orvosok azt vélelendték,
miserint vagy az anyának kell meghalnia,
melőlőt szülne; vagy, hogy az anya életben
maradjon, a gyermeket kell hile részélen a
világra hozni. Szerencsére som egyik sem
mások nem történt meg. S miérten? Ezt
az időben a szentléleli záradékban egy Fe-
rencztroni szerzetes, kit sebézi szerzetes,
s talán jeles műtétéről ismert a vidék.
Deák Ferenc édes atya ezt hivatta meg-
mentésére. A szerzetes megjutott, magával
vívén útszeret. Megérkezése után nem so-
kára a szerzetes börtömből sugározó arccal
lépett a másik terembe, hol a kínos aggo-
dalom közt várakozó apát e szavakkal vi-
gasztalta: „minéljrti meglesz a gyerek!”
E szerzetes Tiet Lukácsnak bírták. A szent
Ferenczrend egyik tagja volt. A szerzetes
szülő édes anyja fiát kegyelemből a szent
Ferenczrend iránt — Ferenczrend keresztel-
teté. Deák Ferencz pedig a szentléleli szent
Ferenczrend iránt még most is kegyellel
emlékezik meg.

1830 óta a következő politikai me-
rényletek követték el a nagyvilágban:
Viktóriát Anglia királyinója 1830. június
23-án Ruberte Pate elb-erátott buszarhadny
bajával ültette meg. Poroszország volt ki-
rályja 1830. május harabán Seifenlange
(Sefalage) lölt ezzel a felkiallással: „za-
badság mindörökké: Poroszország jelenlegi
király, 1861 június 14. Becker Oszkár jog-
ballagot két pistolylőrésének volt küéve,
mert morénylő szavai szerint a király nem
volt képes Németország egységet létesíteni.
Az ország-magyar uralkodó 1833. febr. 13.
Libényi 20 éves szabólegény szarta meg
nyakán. II. Ferdinándot, Párma herceget
1854. márc. 20. szartak agyon. A gyilkos
maga megzárult; eleiben tűre a herceget
testében maradt: a kínos halál 23 óra múlva
következett be. Spanyolország királyinójét
(s az ország-magyar királyinójét) 1866. március 2-án d-
kán a szent Fucius Rajmond kocsiában akarta
agyonlőni. Egy rendőrfőnök meg idejekorán
akadályozta meg a tettet. II. Ferdinándot,
Napoly király 1856. decz. 8-dikán a hadi-
szemle alkalmával Milano Agencias támadta
meg szoronyyal. III. Napoleon ellenében már
1859. júl. 6-án október harabán egy 1500 go-
lyóval löltött pokolgep volt (összerúgó Mar-
seilleben; a merényletet azonban nem vették
közbe). A második merényletet, 1859. július
5-én kísérelték meg ellene, amikor a opera
romiqueba kocsizott. 1855. ápril 28-án Ma-
noni nevű olasz kétszer lött rá a champ-

olyasos nagy bajára előtt. 1857 beu Tibald,
Bartoletti és Grilli Angolországból Párlaba
jötték, hogy a császári meggyilkolják; de
rendőrség kezébe kerültek. 1858. január
14-ken Orsini, Gomes Pieri és Rudio bombák-
kal a császári kocsi fölé löttek; ez alkalmal-
mal sok körülálló megsebesült. 1863. deczember
23-ken Greco, Trabucchi Imperatori s
Scaglianti követtek őt a császár ellen merény-
letet Görögország királyinójét, aki ferje
lövöldében az országgot kormányozta, lőme-
tanuló lötte meg Viktor Emannel ellen 1871-
ban követek el merényletet, a melyet Gavour
gróf ugyanazon évben ápril 16. jelentett
elő a parlamentnek. Lőmeln elnököt 1876.
ápril 14-én Washingtonban a Fortinsházban
Booth színes lötte agyon. 1876. apr. 16-án
Saulor or az ezár ellen a pétérvári nyári
kerben Petrosics orot színes lövöldözött a
pistolymerényletet, melyet Komisaroff Jozsef
paraszt búsított meg. Majna 7-én Celen
Jens, Blind Károly megölték fia, ötször lött
gróf Hismareka Berlinben anélkül, hogy a
gróft megsebesítette volna. Mihály szerb
fejedelem 1878. június 10-én a topolizeri
parkban hűgával Konstantinovic Anával
együtt lett egy merénylet áldozatává. 1879-
ben követek el a westerwellesi merénylet.
A legújabb merényletet Kullman Ede kádár-
legény követte el Bismarek herceg ellen,

Hírek.

E folyó évi augusztus 21-én a megye-
ház kis termében Veres Pál ur ó nagysága
elűkkelté alatt megtartott a b. gyarmati
polgári iskola ügyében kiküldött megyei és
b. gyarmati városi vegyes bizottmány első
tanácskormánya Fráter Pál tanfellegető ur
kárlejtőttél, mely alkalommal az iskola
épület telkének megszerzése és a tervezet
elkészítésével Reményfy Jozsef, Jeczenzky
Dáni, Felcsenbarg, Henrik és Elzseter Fe-
rencz megyei főmérnök urak, a b. gyarmati
polgárok közt, a polgári iskolai alap javára,
kétségben, alapítványi kötelezvényekben,
valamint kézi és szekeres munkákban ki-
szolgáltatandó adakozások gyűjtésére, Ber-
czelér Lipót, Boldár István, Burizs Mihály,
Fábián János, Grosman György, Opitz
Károly, Papp László, Sipker Pál, Tieszenszky
Mihály, Tornony Zsigmond, Weisz Salamon,
és a négy hitközség lelkesen kiküldettek
olyképen, hogy a város házában egymás közt
külföldi tanácskozást tartva, a műdolozatokat
állapíták meg. Minthogy pedig a b. gyarmati
polgári iskola a megye közönöségének is képző
intézet: alispán urfölkérelt a megyei kö-
zség közösen adakozások gyűjtésére, a
mire szíves készséggel vállalkozott. — Mind

erről a közönöség külön fölhívás útján is
erentesített fog.

A b. gyarmati rom. cath egyházban
Laca Lajos ur f. hó 16-én mutatá be első
misét áldoztatá. A szertartás ugyanolyan
és meghalában mezt vége. Felavató beszédet
Hotorinszky Károly kaplány ur tartott, —
a choronon a városi diákláda adta iméket
élelőjelet, mely chronikus feltámadását, azt
hűszök most tovább fogja megtartani. — A
szertartás után a primátusú ötégyé anyja
házában fenyes ebéd és táncmulatság volt.
Szuper Károly színtársulata B. gyarmati
mali mulkódását az „Ördög jülöléi”-val vége-
be lövén f. hó 17-én. A jól szervezett tár-
sulat Vácraon telepedik le egy pár létre.

Hangverseny. A szinkor részvény-társu-
lati igazgatóság felváltotta a júl. hónap
végén kiadományozással megdíjazott hang-
versenyt rendezésére a polgári iskola alap-
ítójának emlékére javára.

Hatalmazás. Szécsényben Bakó Imre f.
hó 18-án meghalt. — Kékköben Bakosy
János f. hó 18-én araszott el.

A zöldség placcosa. (peresz, B. Gyar-
maton.) Erdőkeze látvány, ha végig néz az
ember ama hosszú zöldégsorokon, mely
mellett hosszú alkuszák, bizonykodik, áll-
lít, tagad, esköszik, a szakácsnak által
blűsú koszárral kísért aszonnyakok, fiatal
mezeysékek, szüdes és kászor löcsény
egész serege, míg egy vastag répara és egy
nagy lökre megalkuszik a folyton zombold,
kofával. Valóságos Bábótként ünik fel az
indiferens embernek, mely ugy madártá-
latból nézi ezen események zavargáló-
lánczolatosságát a Hova pátkia előtt.

Csakhogy még ez mind semmi addig, míg
nem jön a piaccra X. asszony, aki ezen
zöld világot — még senki által nem hallott
hírekkel — zöldelőre nem felel. — Nál-
hiszen már ott is van, már el is kezdett
egy valóságos megtörtént udjonasgot, hogy
hát mi történt egy fiatal emberrel, aki nem
putzba ment egy meyegezőre a görzöben. —
Hát az a gavalier megzartott, nadragja csupa
sár és víz lett; midőn beült a coupeba, azon
gondolatra jött, hogy jól lesz, a csakhamar
melegen álló napra kitenni az átázott nad-
ragot — Úgy is tette. Amézzel gavaliernek
látott nadragja s kitette a coupo ajtajára,
maga pedig lehevert a zárka padón. Egy-
szerre csak jött a fergateg, és lekajpja a
nadragot a meushetlagnál vízi mészre, mes-
szó. A szegény gavalier szívesen magrókoly-
dott ezen elemi csapásban, annyira inkább,
mert gatyája nem volt. Hát kiabált a
conduktorra, hogy hát állítsa meg azt a
fene kocsi egy kis borralalórti. Semmi
sem használt, meg lett nadraglanlva. A
következő állomásra épen két útnak kefének
beült a zárkába. A fiatal ember hitte
kiabálta, hogy „beszett”, nem használt sem-
mit, a két dáma beült. A feszült helyzetben,
végre így szólította meg az egyik dáma Adám-
costumában szeged barátunkat: „ugyan,
kérem, hol volt ez a sajátságos öltözet?”
Mit volt mit tenni, ami gavaliernek elmondta
szerecsenlet esetét. — Csakhogy még ez
is semmi ahhoz képest, amé Döme urral
történt a múlt vasárkor éjféltájban. Ugyan
hallotta a komámasszony? Hát Döme urak
van egy kan és egy ostéty szüdes; egy
átheder állugrik a kapu s a disznóló fölé
van, hogy a sorétpárti elválása az egy-
más felé volt az malás. — Döme ur a zajra
egy iglye kiszült egy firkóval, a földbe
veszi nagy lérmával a jó madarat. — A
zajra összesereglettek igen sokan a isom-
gették a dühös kergető, míg végre — lába
járásról — észrevették, hogy az Döme ur
volt. Volt aztán nevédes, de mit gondolt
aznál Döme ur, hiszen ur, de még a szobá-
ba a gavalierosan felülözök, addig
nemcsak a kan, de a ostéty verést is
elirhették volna. (Folyt. köv.)

Vyiltér

Omuzta T. féle ke-
reskedésbe kerestetik oly tanuló,
ki valamelyik gymnásiumban, vagy
mint magántanuló néhány osztályt
végzett.

Feloldó szerkesztő:

Harmos Gábor.

Midőn a függöny legördült, Henrik a |
báveaszón lépett és így szólott:

— Egy kis beszélői valóm voltm ke-
gyeddel, kiaszonnyom.
— Szóljon uram.
— Nineson más helyünk a beszélge-
tésre?
— Olyan fontos az, amit mondani
akar?

Henrik igennel felelt.
— Ugy kévessen — monda a báveaszón.
Es a fiatal embert a színtéri padokon át
egy ajtóhoz vezetete, mely rüög negyfével
fölpattant. Ekkor egy kis szobába értek,
melyben a lámpa fénye küllistető összeviesza
bányt szerelte áradt. Cesarine az állatze-
liditődő Henriknek helyet adott, maga pe-
dig az asztalra dült és ostorával játékoz.

— Nemde, kegyed igazmondással fog-
lalkozik — kérde tréfán hangon Henrik.
— Ugy van, uram — monda ő ko-
molyan.
— Holnap meg fog jelenni kegyednél
valaki, ki igazmondásért járul kegyedhez.
Szeretném, ha azt mondaná meg nekik,
amit én hagynék meg kegyednek.
— Ne bánna azt uram. Csak haszta-
lan tölti idejét.
Henrik egy aranyat vett ki zsebéből és
buzák tevét:
— Semmi áron nem?
Cesarine kiaszonnyon hoeszon pézsett a
sára pézre. Azután batározottan azt vála-
szolta:
— Semmi áron sem.

— És szabad-e kérdenem, hogy miér? |
— Kérdésére nagyon egyszerűen ad-
hatom a választ. Az ön művészetem nem
engedi, hogy igaztalanságot szóljak.
— Tehát kegyed is hitet ad jóslá-
sainak?
— Igen, mert biztosan tudom, hogy be-
fognak következni.
— Akkor meg nem értem azt, hogy
miér foglalkozik vad állatokkal, holott ezen
művészetem által biztosíthatnám jövőjét. Vilá-
gonismon föl kérem.
— Mert az emberek csak abban hisz-
nek, amit szemükkel látnak és csak azért
szívetnek, melyet igaznak találnak.
— Tegnap egy fiatal hölgy volt ke-
gyednél?
— Ugy van.
— Ismeri őt kegyed?
— Nem ismerem.
— De mégis bizony vázolnám le múltját.
— Művészetem által biztosan szólhatok.
— Ő családintal emlékezők meg ke-
gyedről és holnap egy barátinjával fog meg-
jelenni.
— Magányosan?
— Assal a kiaszonnyal, aki tegnap
is itten volt és egy nevelősdével.
— Jól van.
— Ne csak a múltját mondja el neki ke-
gyed, hanem a jövőjét is.
— Csak kérdezzen. Én nem bírnok
sohasem adóna a választat.
— Ő legtitkosabb ügyeiben fogja ta-
nécsat kérni, mert a kiaszonnyon kiséő a tév-
hítre is feketet súlyt, ennélfogva kegyed te-
kintélőre sokat ad.

— Én csak igazat fogok neki mondani. |
A báveaszón olyan bizottsággal beszélt,
mintha valami Syhilla, vagy Velleda volna.
Henrik újra fölémelte a szó fonálát. El-
mondta, hogy a kiaszonnyon szereti valaki,
és legyen is az rajta, hogy a kiaszonnyon
valamint szeresse ezt a valakit.
— Ez a „valaki” természetesen ön, uram.
— Talán.
— Én most nem igerhetek önnek, mint
hogy a kiaszonnyon kérdéseire pontosan meg-
fognak felelni.
— Miként tudhatnám meg e kérdések
lényegét?
— Kérdezze meg a kiaszonnyon szemé-
lyesen.
— Hasztalan kérdeztem inkább, jobb
szeretném, ha kiballgathatnám a kiaszon-
nyon. Nem tudna-e kegyed erre módot
nyújtani?
— Egy alkalom csak kínálkozott.
— Milyen ez az alkalom?
— E pillanatban kitérni az ajtó. Egy lo-
gegy lépett be vársári lobozóöltözésben és
rekedt hango kérdéze:
— Az ördögbe, hol vagy?
— Dolgom van. Siess.
— Hát az előadás?
— Nem érdemem az utófélt közönöség
előtt fellépni. Siess sikkó!
A „fikó” eltávozék.
(Folyt. köv.)

Hirdetések.

CSEPLŐ-GÉPEK

legújabb, kipróbált szerkezettel, melyek egy óra alatt annyit csépelnek, mint három cséplő egész napon át. Áruk 130 frt., a vasut-állomásig ingyen szállítatnak, jótállás és próbaidő mellett.

Ph. Mayfarth és társ. gépgyára, Majna melletti Fráncfurtban.

Megtekinthető és gyári áron kapható ANINGER testvéreknél B.-Gyarmaton.

Eladó ház.

Balassa-Gyarmaton a kis-tabán utcában, a népkör szomszédságában 575. szám alatti ház szabadkézből eladó, bővebb tudósítást ad

Kovácsik József,
tanító.

A szécsény-kovácsi közbirtokosság tulajdonát képező koplaló nevezetű vendégfogadó az ahhoz tartozó állás, istálló, föld és legelővel, továbbá az ottani és helységbeni bormérési joggal folyó octóber hó 1-től három évre haszonbérbe adandó; a bérleni szándékozók fontnevezett vendéglőben szeptember hó 1-én reggeli 10 órakor tartandó árverésre ezennel meghivatnak.

Kacskovics Gyula,
közbirtokossági felügyelő.

3-3

Hirdetmény.

A primási uradalmi drégelyi gaszdatizstság részéről ezennel közhirre tétetik, miszerint a Nógrád megyében fekvő vadkerti és Hontmegyében fekvő palánki, hidvéghi és honthi vendégfogadók egész évi italmérési joggal összekötött bérletére és ugyen 1875-ik évi január 1-től 1877-ik évi december 31-ig, vagyis három egymásután következő évre folyó évi szeptember 10-en délelőtti 10 órakor a déjtári tisztartói irodában nyilvános árverés fog tartatni. A bérleni kívánók a bérleti feltételeket Eastergomban a számvevőségi- és Déjtáron a tisztartói irodában megtekinthetik, s a szükséges bántpenzzel magukat ellátva, az árvesésre meghivatnak, s egyszersmind az uradalmi igazgatóságnál Eastergomban szeptember 7-éig bezárólag zárt ajánlatok is elfogadtatnak.

A primási uradalmi tizstság.

Jánosnapi rozsz.

81 fontos tizssta mag ngos Pulszky Ferencz és Pulszky Ágost urak szécsényi birtokukon kapható zsákolva vámmázsénként 8frton helyben Szécsényben. Megrendelések e hó folytán kéretnek tétetni a kasznári hivatalnál, miután e rozsfaj augusztusban vagy szeptember elején vetendő.

Krúdy Pál,

HIRDETMEY.

Beck Sámuel csódtömegéhez tartozó nyers pamutvásznak, indigó, festő-nyomda-minták, 1 nagy festő-mángoló és egyéb ingó tárgyak 1. é. szeptember hó 1-ső és következő napjain B.-Gyarmaton a tömeg házában árverés utján el fognak adatni, mely árverésre a venni kívánók ezennel meghivatnak.

Kelt B.-Gyarmat 1874. augusztus 10.

FELSENBURG HENRIK,
tömeg gondnok.

2-3